

Виходить у Львовѣ
що дні (кромъ недѣль и
гр. кат. святы) о 5-й го-
динѣ по полудни.

Администрація и
Експедиція вѣдь ч. 8
улицы Чарнецкого.

Редакція вѣдь ч. 4
улицы св. Антоніо.

Письма приймають ся
лишь франкованій.

Рекламація неопе-
чатаній вѣльний вѣдь порта.
Рукописи не ввергають ся.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додатокъ до „Газеты Львовской“.

Ч. 9.

Субота 12 (24) Сѣчня 1891.

Рокъ I.

Ще про зборы „Народної Рады“.

II.

Посля здорового хлопкого розуму, здавало бы ся, що по проголошенню програми и заявленю гр. Намѣстника въ соймѣ; на зборахъ народа вѣдь не буде бесѣдъ про нищо інше, якъ про те, якими стежками дйті до тої цѣлі, щоби слово стало дѣломъ, плянь перемінівся въ будовлю, програма увійшла въ життя цѣлого народу. Тоді була бы консеквенція въ розвитку нового напряму, була бы звязь межи однимъ а другимъ фактамъ, задається цирости въ прямованию по новообраний дорозѣ. Але у насть не такъ. У насть, або говорить ся таке: „Правительство викликало нову ситуацію, найже є є переводити. Русини ждуть“; („Дѣло“ ч. 274) або робить ся *salto mortale* и ставляє постулати, домагаючія ся перевороту цѣлого законного порядку въ Державѣ.

По правдѣ сказавши, ти права, котрій маємо въ Галичинѣ, якъ на тепер, зовсімъ достаточній для нашого культурного и економичного розвитку. Якъ бы мы не ліновались, не марновали силъ на партійній и національній сварнѣ, але ти права выкористали самі, не спускаючись на Правительство, то де бы мы вже були на дорозѣ поступу? Єсли бы половину того мали Поляки або Русини за кордономъ, они певне бы насть вже перегонили були давно въ своїмъ народнѣмъ розвитку.

Але припустимъ що намъ ще треба больше правъ, и що мы доси не маємо того, чимъ хдснують ся другій народы въ Австрійской Державѣ. Ктоже тутъ виненъ? Певне що не Правительство и не Поляки. Въ 1848 роцѣ мы мали викладовий языкъ на університетѣ Львовскому, та що зъ того, коли не було кому по руски учити. То лише одень доказъ

нашої ідоленції и низкого уровня суспільного, а такихъ доказбвъ можнаби найти больше, навѣть ще тепер.

Отъ-же не жадаймо того, що чимъ бы мы може не знали що зробити, щоби при нашомъ лінівствѣ, могло намъ не користь а шкоду принести. Кто больше вкусить якъ може повкнути, той певне вдавить ся.

Широкій и глубокій просторъ нашихъ потребъ занявъ п. Романчука своїми постулатами, такъ широкій, що ажъ сягнувъ тамъ, де ему не треба, де ему не можна було сягнати. Вѣдай ходило ему о те, щоби никто не перелицитувавъ его въ щедрості для народа. А всѣмъ хотѣвъ угодити *ob caritatem benevolentiam*, радикализмъ и москволюбамъ, безвізантіанію и священникамъ, такъ, щоби не було кривди нѣкому. Въ той щедротѣ своїй забувъ навѣть про интересъ своїхъ партій, поставивъ бо и таї дезідерати, котрій тому интересови и направоми проголошеної програми були прямо противній.

Въ подрѣбности всѣхъ жадань п. Романчука запускатись не будемо, тоє бо завело бы насть за далеко; впрочому донекотрій постулати були вже предметомъ обрадъ, и ще не разъ доведе ся про нихъ говорити. На тепер най вистане загальне омовленье постулатової тактики и поднесеніе мимоходомъ того, що важнѣше.

Всѣ жаданя п. Романчука можна роздѣлити на двѣ групи. До одної належать такій справи, котрій вже були поднесеній, обговорений и котрій суть уже на дорозѣ полагодженя. До другої же належать рѣчи, про котрій, яко намъ шкодній або неможливий до переведеня, поважно бесѣдовати трудно.

Перша категорія жадань, іменно: що до языка въ урядахъ, що до справъ шкільнихъ и т. п. для полагодженя свого потребу часу, постепенності, внутреннього розвитку нашої народності и політичного заховання ся такъ

представителівъ народнихъ якъ и цѣлої рускої суспільності. Правительство тутъ готове, права готовій, — але чи мы вже готовій? Одже стараймо ся бути готовій а трудностей не буде.

Друга категорія постулатовъ п. Р. оббімає рѣчи або намъ шкодній, або выходячій по за границѣ можливості, або новому напрямови нашому не одновѣдній. На одень зъ такихъ постулатовъ въ справахъ церковныхъ мы вже указали въ 2 числѣ окажовомъ нашої часописи; тепер приглянемо ся другимъ. Хиба не може бути нашимъ жаданьемъ и добре понятимъ інтересомъ, щоби межи нами а Поляками возникала чимъ разъ больша пропасть, щоби дѣти одної родинної землї не жили на інїй въ згодѣ, не привыкали до себе, не шанували ся взаимно. А до того-бы прійшло, если-бы н. пр. §. 19 основныхъ законовъ державнихъ бувъ переведений зъ такою стислостю, якъ того дамає ся Всеч. постулати. Не запускаючись въ оцѣнку того юридичного питаня, чи сила Закону краевого зъ 22 червця 1867 р. черезъ на ведений §. 19 основныхъ законовъ підлягає сумнѣви, поднести треба, що сей постулатъ:

a) не стремить до розвитку народності и языка нашого, але лише до роздѣлу двохъ племенъ на два таборы, позбавлюючи кождый тыхъ користей, якій зъ взаимного знання своїхъ языковъ можуть мати;

b) переведеніе того постулату потягло-бы за собою таке, що меншбеть польська або руска, не учила бъ ся свого языка, але языка большості, а зъ фінансовихъ взглядувъ, гдѣ було для той меншості закладати осібну школу.

Або тое жаданье: „щоби урядники и учителі Русини противъ своїхъ волѣ не були переношенні въ західну Галичину, а ти що тамъ вже суть, щоби могли вернути“. Правда, що въ західній часті краю суть Русини, але

ПАНЪ НАЧАЛЬНИКЪ.

Образокъ въ житї.

(Конецъ).

И що онъ тамъ въ той хвили робить? Нашевно сидить тепер въ пасѣцѣ, зъ ситцемъ на головѣ, прибраний въ свій бѣлій щоденій халатъ, збирає рої, шукає матоць, и анѣ гадає, що за хвилю стане передъ нимъ „Фіялокъ“ зандармъ, та скаже: „Ну батюшка и т. д.“

Тфу! се прикра, се дуже прикра хвиля. Але що жось порадити на тое? Радія стану того вимагає. Держава прецѣнна цѣла не може розводитись надъ долею одиницѣ.

Чоловѣкъ зъ чистою совѣстю легко за-
стосіє надъ собою; такъ и сей розумний пред-
ставитель власти, възвишши прикрый об-
вляючи стану, поконавъ легко природну слаб-
ощь чоловѣчого серця. Оданий цѣлій ін-
шимъ справамъ свого урядовання, не мoggъ мы-
слити о сей першой, за хвилю и забувъ о інїй

Рухъ въ бюрѣ зменшивъ ся чимъ близше по-
лудни, и що разъ робило ся тихше.
Веселе сонце підлѣзши на небо високо,
добравшись въ конецъ до самої чурини Нас-
вѣ боки, та збутковатись надъ нею.

Ойой! Начальнику, якій же ты сивый, якій же ты старий дѣдъ! посмѣховалось сонце: Чуешь, небоже, ты вже старий, ты вмрещь недовго, Начальнику!

„Ухъ Господи какъ жарко!“ ино що не сказавъ Начальникъ, але вчасть повстримавъ ся та писавъ дальше, писавъ мачкомъ дробненікимъ.

Наразъ, мовби звѣтка пожару, довгій, проникаючій, жалобный гомонъ великого звона, роздеръ повѣтре.

— „Что это?“ спытавъ живо Начальникъ.

— „Отца Николая вивозять“, звучала глуха одновѣдні.

Голосъ звону роздавъ ся зновъ переймаючій, жалобстній, короткій.

— „Ахъ Господи! певиннаво человека пагубляють!“ вздохнувъ голосно старий Начальникъ, а тоє збѣхнене насилиу вирване зъ глубини людскої груди, тяжкимъ каменемъ упало на серця всѣхъ присутніхъ, и цѣле „управленье“, покрыло такою гробовою тишину, що здавалось не чути анѣ тыкання годинника, анѣ шелту мухи.

Лишь удареня звона повторялись ся що хвиля, подбій вистрѣламъ пушокъ на далекомъ побоїщѣ.

Віонци и они утихли.

И чути було дальше, якес бы крики помѣшаныхъ голосовъ, чимъ разъ далій, чимъ разъ притихаючій. Видно було, що уже то що ся мало стати, було на доконченю.

Предплата у Львовѣ
въ Адміністрації „Газеты
Львівської“ и въ ц. к. Стра-
роствахъ на провінції:
на цѣлій рокъ 2 зр. 40 к.
на півъ року 1 зр. 20 к.
на четверть року . . . 60 к.
мѣсячно . . . . . 20 к.

Подіноке число 1 кр.

Зъ поштовою пере-
сылкою:

на цѣлій рокъ 5 зр. 40 к.
на півъ року 2 зр. 70 к.
на четверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Недовго потомъ Начальникъ, якъ звичайно строгій, холодний, поважний, вставъ зъ крѣсла, кивнувъ легкимъ головою и удаливъ ся до своїхъ покоївъ.

За нимъ росходились поволи зъ бюро інші урядники.

* * *

Въ пару недѣль потомъ, Начальникъ сидѣвъ якъ звичко при бюрку, зъ тымъ-же чоломъ погоднімъ и суровимъ, зъ тымъ-же самимъ виразомъ добродушності въ лицѣ, ажъ тутъ приносить телеграму зъ губернії.

— Що тамъ?

Бере въ руки, дивить ся, читає, очамъ своїмъ не вѣрить:

Отставка!...

Кровъ цѣла бухнула до лица Начальнику. Якто! Онъ, що такъ вѣроно служивъ цареви, бінь, що ледво колька лѣтъ еще мавъ до емеритури, має йти „въ дураки“!

И за що!

За що? Отъ видите якій то старикъ. Яку вже мавъ слабу память. А ктожъ то передъ двома недѣлями на цѣлій голость крикнувъ:

Ахъ Господи! невиннаво человека пагубляють!

по большей части такой, что хиба и самъ п. Романчукъ не хотѣвъ-бы, чтобы тутъ назадъ вернули. За напасть ихъ тамъ не перенесено. Одни оказали ся ревнителями шизмы, другой москово-любивыми агитаторами инишь баламутили нарѣдъ. Можетъ-же ихъ поворѣть бути въ интересѣ программы п. Романчука? Сумнѣваемо ся.

Ще одинъ постулатъ. П. Романчукъ за-дивившись на Чеховъ и Нѣмцѣвъ, бажае змѣны организаційного закона для Рады школьнай зъ 22 листца 1867 р. въ тѣмъ духу, чтобы ту Раду школьнай краеву роздѣлено на дѣлъ окремї секціи, або введеню до неи половину членовъ Русиновъ. Поминувши тое, что суть Русины и Русиниска, забувае посолъ Романчука, что межи ческими а нашими односинами заходить велика рѣжница. Тамъ стоять противо себе, два племена, два языки, дѣлъ литературы, не маючи зъ собою ничь спѣльного, у нась-же два народы славянскій, языкомъ, исторію, племениостею, найближпій себѣ. Оба народы перемѣшаны, посвояченій, понимаючи и безъ науки свои языки взаимно. Хоче хиба роздору межи ними п. Ром. тымъ своимъ постулатомъ? Впрочомъ членами Краевої ради школьнай суть Русины; не Наумовичи, что правда, але хиба такихъ и п. Романчукови не забагне ся.

Справы краевѣ.

Въ ц. к. Президіюмъ Намѣстницства обдулся вчера засѣданье комисіи зложеной зъ дѣлегатовъ ц. к. Намѣстницства и Выдѣлу краевого въ цѣли порозумленя ся что до обнятия дѣлъ администрации Державы въ зарядъ краю фондовъ индемнізацийныхъ восточной и западной Галичини и В. Княжества Краковскаго.

Въ нарадахъ, котрый вели ся подъ предсѣдательствомъ вице-президента Намѣстницства п. Лидія, взяли участъ зѣ стороны ц. к. Намѣстницства пп.: совѣтникъ Намѣстницства Мандичевскій, староста Левицкій и совѣтникъ рахунковый Добровольскій. Зѣ стороны Выдѣлу краевого брали участъ пп. заступникъ маршалка краевого А. Хамъецъ, членъ Выдѣлу краевого Т. Романовичъ и директоръ ѿдѣлу рахункового Тарнавскаго. Комисія ухвалила формальности, якія мають бути захованы при ѿдѣборѣ фондовъ индемнізацийныхъ.

Въ вересню мин. року ѿбула ся въ гмаху соймовомъ фахова конференція ткацка, которая застанавляла ся надъ слѣдующими пытаніями: 1) яка має бути конструкція и будова варстать ткацкихъ улѣщенныхъ, щоби могли они помѣстити ся въ хатахъ селянскихъ и о сколько дали бы ся дотеперѣшній варстать переробити на новий; 2) що треба робити, щоби зробити выробы ткацкихъ, походячихъ зъ варстать ѿсплокъ ткацкихъ, щоби унормовати вартбѣсть купеческу; 3) въ якій способѣ потреба уложити односини взбрцевыхъ ткацкихъ роботень до ѿсплокъ ткацкихъ, що до вимѣру вынадгородженя за роботы ткацкихъ, выроблюваній въ роботняхъ на рахунокъ ѿсплокъ, щоби фондъ краевый не поносивъ засадничихъ выдатківъ на рѣчъ ѿсплокъ; 4) що випадає зробити, щоби розвинути въ краю виробъ грубыхъ вовнянихъ суконъ, котрый теперъ спроваджується ся переважно зъ заграницѣ.

На ѿдѣставѣ ухвали запавшихъ на тѣй конференції, предложила краева комисія для справъ промысловыхъ Выдѣлу краевому свои внесеня, котрый Выдѣль краевый на послѣдніймъ своимъ засѣданю принявъ, а именно:

1) Конечно потреба приняти тое, щоби коштою скарбу державного въ кождой мѣсцевости, де есть ѿспока ткацка, умѣщений бувъ одинъ варстать ткацкій нової будовы, для розширеня межи ткачами въ окрестності;

2) Згодити ся въ засадѣ на ѿдѣлованіе Товариствамъ ткацкимъ безпроцентової по-ожички на набутые варстать ѿсплокъ нової конструкції.

3) Выслати управителя краевої школы ткацкої, п. Генриха Грушевскаго до повѣту збразкого, щоби тамъ испольно зъ паномъ Федоровичемъ зъ Кльбановки зглубивъ теперѣшній станъ промыслу суконничого и представивъ внесеня въ тѣмъ напрямѣ, щоби промыслъ сей усовершати и розвинути.

Переглядъ політичній.

Заповѣдженій виїздъ Архикн. Фердинанда дѣ-Есть до Петербурга має мати донеслѣйше значеніе, якъ лиши звѣчайна форма товариска. Архикназъ Фердинандъ не обзнакомленій до теперъ зъ дворомъ россійскимъ, и ѡдѣ давна бажавъ представити ся царству. Есть се заразомъ новымъ знакомъ, що обѣ державы бажають большого и большого скрѣщення и нової забезпеки спокою. Однимъ доказомъ бажань тыхъ буде власне подорожъ Архикназъ Фердинанда до Петербурга.

Въ Соймѣ ческому велику сенсацію зробила мова деп. гр. Пальфи, котрый не поща-дивши нѣ Нѣмціамъ за тое, що не хотять до-пустиги до угоды и Молодочехамъ за ихъ без-устанну а безпѣдставну опозицію, станувъ въ оборонѣ Рігера, ось его слова: „Тогда коли понась и слѣду не буде, имя Рігера все еще буде яснѣти въ исторії ческого народу. Пріиде часъ, коли єще скажутъ: Рігеръ въ твоїмъ таборѣ всѣ Чехи. По словахъ тыхъ роздали ся въ соймовї сали гучні оплески и оклики на честь Рігера. И рѣчею се безперечно, що хвиля, о котрой згадавъ гр. Пальфи, не далека. Змагання Рігера такъ чисті и тверезі, що не мож-ливо рѣчю, щоби скорше чи познѣше не прилучили ся до нихъ всѣ Старочехи и всѣ Нѣмцѣ, а тогды роля и дѣлательностъ Моло-дочеховъ скончена. Деп. Вашатый подносивъ давну свою теорію о сполученю союзомъ Ав-стрії зъ Россію противъ Нѣмеччини, при чомъ яко причину збрвня трипримира назначивъ милітаризмъ Нѣмеччини, котрый удержує всѣ державы на стопѣ майже военний. Въ Соймѣ послы мають запоручену свободу слова, тожъ рѣчъ ясна, що вольно послови Вашатову роз-вивати свои погляди хотыбы — не иамудрѣйши.

Въ Инсбруку перервавъ Соймъ зъ днемъ 22 сѣчня свои обрады. На засѣданю томъ вы-брано новыхъ членовъ Выдѣлу краевого въ мѣсце італьскихъ членовъ, котрый уступили. Одесля зажадавъ Дорді, щоби внесене комисії, дотычачої автономії полудневого Тироля призначено яко нагле, и щоби приступлено до обрадъ надъ внесенiemъ тымъ передъ іншими справами, будучими на порядку дня того. Значна бѣльшость Сойму освѣдчила ся за наг-лостю. Тогда повставъ Намѣстникъ и заявила, що именемъ Цѣсаря замыкає обрады Сойму и возвавъ маршалка, щоби той замкнувъ за-сѣданье.

Въ Італії зобразивъ ся парламентъ на-ново. Оріоне пише, що зъ загальнимъ заинтересованіемъ виждають всѣ финансового ехозе. Не ходить тутъ о тое, щоби довѣдати ся о великості дефіциту, але щоби епблизнати, яко средство Правительство запропонує въ цѣли приверненя рѣноваги. Правительство по гадцѣ Оріоне сповнить ожиданье загалу. Безъ заведеня рѣноваги въ господарії державній неможливе єсть полѣщеніе економичніхъ од-носинъ. Конче одже треба рѣновагу тому привести, безъ взгляду на тое, які страты она по-тягне за собою.

Въ Парижѣ ѿбула передвчера найвища рада колоніяльна першу свою обраду. Підсекретарь стану, а заразомъ предсѣдатель ради Etienne, представивъ докладно систему колоніяльну и освѣдливъ, щоби идуши за примѣромъ Нѣмеччини, Англіи и Італії, основувати великій товариства гандлеві въ Суданѣ и въ Конго. Франція вимовила угоду торговельну зъ Швайцарією.

Конституанта бразилійска приняла про-ектъ конституції въ першомъ читаню зъ ма-лыми лишь змѣнами, а заразомъ постановила провизоріяльному зарядови удѣлiti наганы зъ причини колькохъ актівъ. Цѣле министерство подало ся до диміссії.

Въ Чѣлѣ число ворохобниковъ взмагає ся що разъ бѣльше.

Зъ Іquique доносять, що леда хвиля мо-жна надѣяти ся стычки зъ войскомъ. Ходять

слухи, що ворохобниковъ спомагає сильно за-границя.

Въ Избѣ прусской при обрадахъ надъ бу-джетомъ вивязала ся сильна дебата надъ уста-вою колонізаційною. Уставу тому перевѣтвъ кн. Бисмаркъ въ цѣли якъ найскорѣшого ви-народувленія Поляківъ. Комисія бюджетова до-магала ся, щоби на потребы адміністраційній комисії колонізаційної призначити съ 17.000 марокъ бѣльше. Спротививъ ся тому ѿсоль Рикертъ, зазначуючи, що устави тѣ антиполь-скі не здѣли до теперъ нѣчого, а навѣть єд-лучили Поляківъ еще бѣльше бѣль Нѣмцівъ. Бесѣдникъ домагавъ ся знесеня всѣхъ уставівъ, възданыхъ противъ Поляківъ. Въ оборонѣ тыхъ уставівъ станувъ посолъ Тидеменъ.

По гадцѣ того посла устава колонізації поїдѣшила взаимній односини обохъ нарѣд-ностей, а доказомъ того то послѣднє голосова-ніе Кола польскаго за уставою вѣйскою. Одесля забравъ голосъ въ тѣй справѣ посолъ Виндгоретъ. Зазначивши, що кредитъ признан-чений для комисії колонізаційної належить до позиції непотребныхъ, въказавъ згубній на-слѣдки, які потягнули антипольскій розпоря-дженія, а именно єддалювань рѣботниковъ зъ Галичини и Царства польскаго. То потягнуло, за собою подобне, если не бѣше поступованье Россії зъ Нѣмціями перебувающими въ Россії. Единимъ одже способомъ, якій може усунути лихі наслѣдки тыхъ постановъ, буlobы цѣлко-вите знесеніе комисії колонізаційної разомъ зъ єи сто міліонами, а ужитъ тыхъ міліоновъ на цѣли пожиточній, н. п. на меліорації и канализації въ цѣломъ краю, або на желе-зницѣ побочні.

По промовѣ посла Виндгорета виступивъ въ оборонѣ комисії Министръ скарбу Miquel. Бесѣдникъ силувавъ ся удовѣднити, що поступ-ованье комисії колонізаційної, то не насилие, а лише средства обережности, и може ся ли-шень причинити до піднесеня межи Поляками тихъ сторонъ культури и цивілізації, а то потягне за собою такій наслѣдства, що рѣжницѣ межи Нѣмціями а Поляками що разъ то стануть ся затирати. По колькохъ ще промовахъ гр. Лимбурга, Каница и Герфурта, єдслано бу-джеть до комисії бюджетової.

Вѣденський часопис подають вѣсть, що министерство справѣ внутрѣшніхъ постановило завести у Вѣднії жандармерію мѣйску, а орга-нізацію єи повѣрило полковникови Апеллови. Жандармерія тата буде доповненемъ поліції и буде бѣбувати патролъ. На десізю Прави-тельства що до основанія такої інституції по-вльяло то, що въ случаяхъ забурень и нару-шення супоку публичного поліція окаже ся недостаточною и мусить завзывать помочи вѣйска.

Дописи.

Зъ бѣръ.

Якъ сумна доля нашихъ горняківъ, тому не увѣрить никто, кто не побачить самъ євъ, кто не вглаже въ житѣ бѣдного того поми-щеного народа. Я глянувъ въ житѣ тое, а хотъ прийшло ся неразъ прослезити и серде стис-кало ся страшно, все таки старавъ ся дойти ажъ до причинъ нужди тои. И по части дой-шовъ. Говорять у насъ, що бойко, такъ звати буду нашихъ горняківъ, мусить бѣдный; сама природа була для него менше щедрою якъ для другихъ. Не диво, що нарѣдъ на Подоблю добре ся має, божъ тамъ земля, а тутъ камень и камень, ледво дождешъ ся нужден-наго бвса. Такъ говорить ся у насъ звѣчно. Безперечно на землю числити туть годъ, но сколь-ко тутъ іншихъ способовъ до заробленя не на сухій кусень хлѣба, но и на поряднє и до-статній заспокоеніе всѣхъ потребъ?

Що такъ може бути, свѣдчать отомъ села, де на бѣльший розмѣръ цвите торговля волами. Я знаю газдовъ, що зъ нѣчого дойшли до ма-етку, знаю села де суть господарѣ, которыхъ числити ся на десятки тысячи майна, до-котрого дойшли торговлею волами. А и дальше красный заробокъ дають бвцѣ, и ти, котрій умѣють походити коло того, роблять свѣтлій интереса. Щожъ, коли у нашого бойка не має столько здорового розуму, щоби вихосно-

вати то жерело заробку. Ось примѣръ. Суть села, де десятхъ або и двайцятхъ газдѣвъ має по однїй або двѣ бвцѣ. Черезъ зиму тримають при хатѣ, на весну єддають якомусь чужому, звичайно зъ другого села газдѣ, на випасъ. Въ осени єдирають кождый свою, зъ додаткомъ маленької дѣлетки сыра и одного рицьского. Чижъ не лѣше вихоснувати самориць тоє, шо вихоснуете другій?...

Однимъ зъ найпевнѣшихъ зарбкѣвъ, бо не вимагаючимъ жадного попередного накладу грошевого, то роблене гонтовъ и вожене кльцовъ чи то до тартаковъ, чи до жельзинць. Перше приносить при пильной роботѣ до 1¹, зл. денно, друге 2 и 3 зл. Кромъ того выробы зъ дерева, рѣзба, до которої нашъ бойко має только вродженуздѣбності, все то бдчиняє передъ нимъ жерело заробку не абы-якого. Однакъ користати зъ того не умѣють наши люди, а если користають, то другій червъ розточить сейчасъ весь заробокъ.

Червомъ тымъ то піянство. А плють у насть страшенно. При крестинахъ, поминкахъ, весъляхъ, похоронахъ числити ся горбка на десятки гарцѣвъ. Ось примѣръ. До одного зъ душпастирбѣвъ приходить зъ плачемъ певѣста и нарѣкае, шо не має доски на домовину для чоловѣла. Священикъ давъ свои доски, похоронивъ за дармо, а опбеля довѣдавъ ся, шо похорони и подчастъ євиджування тѣла випито не менше не бѣльше а 12 гарцѣвъ горбки. Піянство одже нищить, піянство убиває нашъ народъ. Я знаю село, де всѣ майже газды звозять кльцы до тартаку, заарендованого жидомъ - корчмаремъ. Жидъ не выплачує ажъ въ недѣлю. А въ понедѣлокъ вертаються газды до дому безъ крайцаря при души. А такихъ случаєвъ то сотни и тысячи навести-бы можна. Другій червъ то забобоны, посуненій до крайнихъ границь. Що село то ворожбитъ, до которої тягнутъ цѣлій короводы и то зъ подальшихъ, колыканайцѧть миль єддаленыхъ сторбнъ. Ворожбиты, тѣ то павки не лѣпши єдъ жида, а покористуючи ся тымъ, що кожде ихъ слово приняти буде яко святість, туманять бѣдный народъ на всѣ способы. Знаю случай, де ворожбитъ ишовъ рука въ руку зъ жидомъ и казавъ брати только а только горбки и пiti денно передъ всходомъ сонця. Третій червъ то нанесене жидами пуранье ся власныхъ дымокъ, полотенъ, а ужинанье полотенецъ и перкаликовъ, купленыхъ по мѣсточкахъ. Давнѣшиими часами нѣкто у насъ не знавъ, шо то полотно бѣленъ; прибрали ся люде въ одѣжь власного выробу, теперь цурають ся наші газдынъ грубого полотна; власный дорогій и цѣнний продуктъ йде за півъ дармо въ руки жидовъ, а переплачує ся дрантивий товаръ жидами захвалюваній.

А вже о лѣнівствѣ нашого бойка и не загадуй. Двѣ копы бвса або жита стоить пару кроковъ єдъ хаты, дощъ падає тыхнями, анѣ не догадують ся зѣбрati, „най ся нищить якъ така воля Божа“.

И що разъ то бѣше, а до чого оно дойде? Отъ до того, шо той самъ бойко, который мѣгъ бы матеріально стояти о много лѣпше єдъ Поздняка, попаде въ крайну нужду, попаде въ наставлений на него рѣжній сѣти, зъ которыхъ ратунку и выходу не буде. А по части то вина тихъ, що стоять на чолѣ просвѣтного нашого руху, на сторожи добра народу нашого. На бойковъ звертаємо мало уваги, мовь-бы то бувъ свѣтъ іншій, або загонъ не способній до справлення. Нѣ! противно, то робля плѣдна и дуже, лишь до теперь мусъла бути запущена, бо не було кому єї обробити. Тожъ если бачимо, що потреба тамъ бѣльше труду, то звернѣть бѣльше уваги на ниву тоту, бѣльше шидъ, бѣльше свѣтла тамъ потреба. Читальнѣ могли бы тамъ много здѣлати, але читальнѣ веденій кимсь, кто зрозумѣвъ бы велику цѣль, яку читальня перевести має тамъ, кто на кождїмъ кроцѣ бивъ бы на блуды, такъ сильно зацѣплений въ томъ народѣ.

Зачуваю, що завязує ся якесь миссійне товариство священиківъ, першій свои кроки повинно оно звернути въ гори, тамъ поле для него, котре вихарчувати, вихистити и засѣяти здоровимъ зерномъ потреба. А перше всіго Священство мѣсцеве повинно ся взяти ревнійше до дѣла, повинно памятати, що на нѣмъ

лежить по частіи вина, що гори наші дойшли до такого запустѣння. Ведене чувствомъ любови християнської и патріотизму повинно доложити всѣхъ силъ, щоби сповнити велику свою задачу цивілізаторбѣвъ и сторожовъ просвѣтъ. Тожъ нехай нѣкто не ухиляє ся єдъ труду, котрого овочъ тымъ солодшій буде, чимъ тяжше було его осягнути.

Горнякъ.

Кроника.

— С. Е. п. Намѣстникъ повернувъ вчера зъ Івднія.

— Ц. к. Рада школини красна именовала тымъ-часового учителя, Вацлава Березовскаго, въ Лобчицахъ, сталымъ учителемъ школы етатової въ Лобчицахъ.

— Панъ Министръ вѣроисповѣданъ и просвѣтъ, надавъ професорови ц. к. гімназії въ Стрыю, Константина Горбалеви, опорожнену посаду учителя ц. к. гімназії въ Перемышли.

— Міністръ торговли перенієтъ офіціалу почтового, Винцентія Букінинського въ Черновець до округа галицкої Дирекції пошти и тельеграфовъ, а Дирекція та придѣлила єго до ц. к. уряду почтового и тельеграфичного въ Бучачи.

— Дирекція пошти и тельеграфовъ перенесла асистента почтового, Льва Гоцкого, въ Бучача до Львова

— Альбасадоръ австрійкій въ Парижу, гр. Говось, упаниши на совгавцѣ звихнувъ ногу, черезъ що буде мусъєвъ довиній часъ повѣстити въ ложку.

— Отець св. жертвовавъ патріархъ Арменівъ католикоў, прекрасный образъ, представляючий св. Льва Великого, малюваній італійскимъ маляремъ Синголані. Образъ сей призначений єсть до ораторію, котре патріарха побудовавъ минувшого року въ Кадикесѣ, и котре присвятивъ св. Льву Великому. Образъ представляє св. сего Папу въ той хвили, коли пише до св. Флавіана славне письмо догматичне, єдичтане на концилію въ Халкедоні 451 р. и котре Отцѣвъ концилію приняли словами: „Петро промовивъ черезъ тебе!“

— Зложеніе тѣла б. п. Архікнязії Марії Іммануїловати єбуло ся въ гробниці костела О. О. Капуциновъ въ вторникъ по полуночи. Б. В. Цѣсарь, всѣ найдост Архікнязії и Архікнязини, всѣ Министри и много достойниковъ були присутними послѣдній прислугувъ, єданій б. п. Архікнязини.

— Зъ Бережань пишуть намъ: Торжество Богоявленія єбуло ся у насъ дуже величаво. Ваяло въ пѣмъ участіе духовенство всѣхъ трьхъ обрядовъ, представителіи властей такъ політичныхъ якъ військовихъ и автономичныхъ, и колъкатисячна толпа народу.

— Полоника села Ушиць, повѣта золочівського, т. є. всѣ селище обряду гр. кат. вразъ зъ жінками и дѣтьми, оголосили ся за безвзынаневыхъ, и яко такі записали ся при консервиції. Причину до того дало програнье въ послѣдній інстанції процесу конкуренційного. Здає ся, що селище єбуленій безсовѣтными и ненрошенними онѣкунами, хотять въ той способъ налякати дотичній сферы, и гадають, що тымъ ладомъ дасть ся що зробити въ справѣ програмного процесу. Въ кождомъ случаю есть се справа дуже прикра.

— Вчера єбула ся розправа о. посла Свчинського, обжалованого членами б. голодового руского комітету о образу чести. Посоль о. Свчинській възвѣстивъ свой промовѣ на загальніхъ зборахъ Народної Рады, говорячи о противникахъ нової ери сказавъ тѣ слова: Чи то суть Русини, що валожили рускій банкъ и обокрали, що використали нужду тамогорбчу и половину пособія украдли. Послѣдній тѣ слова споводили членівъ комітету, що внесли жалобу до суду. Обжалованого боронивъ и. Кость Левицкій, сторону противніу заступає адв. Горовиць Трибуналъ рѣшивъ розправу єдложити до переслухання свѣдківъ, якихъ покликавъ обжалований.

— Тѣло Саддула-шаші передъ перепевенемъ до Константинополя, де востало вислане на приказъ султана, не було зложено на катафальку, но посля обитаю восточного лежало на низькихъ марахъ зъ тварею звериневою до входу и отвертимъ кораномъ на грудяхъ. Надъ тѣломъ молило ся безустаино двохъ духовниківъ магометанськихъ.

— Жидъ зробить у всѣмъ интересъ. Зъ Косова пишуть до „Дѣла“: Законъ о забезпеченню робітниківъ використали жиды въ своїй способѣ, бо одержують безплатну помочь лѣкарску, безплатній лѣкі въ алтики и тихдневе удержананье. Ото такій жидокъ косовський складає до каси недужихъ одного днія 60 кр. вкладки. На другій день зголошує ся яко недужий, хорує цѣлій тихдень и вже заробить на забезпеченню 4 ар. 20 кр. Розказують о однімъ фармацевтѣ-жидку, що вложивши 60 кр., одержавши 10 фляшокъ води сельтерской, приписаної лѣкаремъ на єго недугу. А що вода не смаковала жидкови, одпро-

живъ єи за 3 ар. 50 кр., тожъ и заробивъ на забезпеченню 2 ар. 90 кр.

— Трамвай буде пущений черезъ Личаковъ ажъ до церкви св. Петра и Павла, и черезъ Стрыйське ажъ до парку стрыйського. Пущено трамваю парового спротиви-ли ся многи въ радніхъ львівського магістрату.

† Посмертній оповѣстки.

† Володимиръ Трильовскій, управитель народної школи въ Лопатинѣ, упокоївъ ся сими днями на пятнистый тифъ, проживши 42 лѣтъ життя. Покойний пеконичивъ студії філософічній, а будучи учителемъ и управителемъ, одзначавъ ся прілѣжностю, неутомимою працею и сильнимъ характеромъ, тому и бувъ загальною любленій. Зачислювано єго въ бродському окрузѣ школи на пять дніївъ.

— Панъ Министръ вѣроисповѣданъ и просвѣтъ, надавъ професорови ц. к. гімназії въ Стрыю, Константина Горбалеви, опорожнену посаду учителя ц. к. гімназії въ Перемышли.

† Володиславъ гр. Волянський, посолъ на Соймъ краївый и властитель добръ, ц. к. підкоможкій и кавалеръ малтанській, ур. 1837, номеръ нагло въ власнімъ дому під часъ балю. Вѣчна память!

† Евгеній Мироновичъ, д-ръ медицини, лѣкаръ 9-го полку, членъ „Народного Дому“ и „Ставропигії“, упокоївъ ся въ суботу 5 (17) січня въ Радимнѣ, проживши 43 лѣтъ. Вѣчна память!

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 23 січня. Poll. Coll. довѣдує ся, що презеть румунського габінету Ману котрый прибувъ тутъ днесъ, намѣряє просити о авдіенцію у Є. В. Цѣсаря и що зложити визиту п. министрови Кальнокому.

Берлинъ 23 січня. На засѣданю Избы послѣвъ соїму пруского въ розправѣ надъ етатомъ доменъ, освѣдчили ся Гумантъ, Ерера, Бельовъ Сальеске, Шульцъ, Лифницъ и Пльєсь за оплатами єдъ артикулбѣвъ консумційнихъ, противъ оплатамъ Рикертъ и Селигъ. Министеръ робітництва сказавъ, що правительство не може допустити до піднесення цѣнъ мяса, а то въ дѣлѣ робітниківъ, и границя буде для того отворена. Зъ другої сторони увзгляднющи интересы робітництва зробить правительство все, щоби повздежати упадокъ селянства. До того стремѣла вже тамогорбча ухвалила о рентахъ. Рикертъ представляє борбу о оплаты яко борбу о квестію, кто сильнѣйший: консументъ чи продуцентъ. Зъ заключенемъ торговельної угody є Австрію починає ся нова ера, противъ котрої селянство безуспішно ся боре.

Бѣлградъ 23 січня. Ходять слухи, що королева Наталія оскаржувала ся на збораню своїхъ сторонниківъ, що не може выдержати довише въ теперѣшніхъ незносимихъ односіахъ и про те постановила виїхати єще въ сїмъ роцѣ и замешкани где инде.

ТОРГЪ ЗБОЖЕМЪ.

Дні 9 (21) Грудня 1890.

Львівъ, іпненія 7— до 795, жито 590 до 630, ячмѣнь 5— до 665, овесь оброчний 6— до 6'40, рѣпакъ —— до ——, горохъ 6— до 925, виска —— до ——, льнянка —— до ——, бобісъ —— до ——, гречка —— до ——, кукурудза —— до ——, хмель за 56 кільо —— до ——, конюшина червона 44— до 53—, конюшина бѣла —— до ——, конюшина шведска —— до ——, тымотка —— до ——.

Тарнополь, іпненія 685 до 755, жито 585 до 615, ячмѣнь 525 до 7—, овесь оброчний 590 до 620, рѣпакъ —— до ——, горохъ 615 до 8—, виска —— до ——, льнянка —— до ——, бобісъ —— до ——, гречка —— до ——, кукурудза —— до ——, хмель за 5 кільо —— до ——, конюшина червона 45— до 52—, конюшина бѣла —— до ——, конюшина шведска —— до ——, тымотка —— до ——.

Подволочиска, іпненія 650 до 725, жито 560 до 585, ячмѣнь 485 до 650, овесь оброчний 530 до 575, рѣпакъ —— до ——, горохъ 6— до 8—, виска —— до ——, льнянка —— до ——, бобісъ —— до ——, гречка —— до ——, кукурудза —— до ——, хмель за 5 кільо —— до ——, конюшина червона 45— до 51—, конюшина бѣла —— до ——, конюшина шведска —— до ——, тымотка —— до ——.

Ярославъ, іпненія 7— до 815, жито 6— до 635, ячмѣнь 575 до 725, овесь оброчний 6— до 650 рѣпакъ —— до ——, горохъ 6— до 9—, виска —— до ——, льнянка —— до ——, бобісъ —— до ——, гречка —— до ——, кукурудза —— до ——, хмель за 5 кільо —— до ——, конюшина червона 45— до 53—, конюшина бѣла —— до ——, конюшина шведска —— до ——, тымотка —— до ——.

Все за 100 кільо netto беъ ємшка.

Хмель єдъ —— до —— за 56 кільо.

Оковита готова за 10.000 літр. пр. Іосо Львівъ од —— до —— вл.

Одвѣчательный редакторъ Адамъ Креховецкій.

АПТЕКА ПОДЪ „СРЪБНЫМЪ ОРЛОМЪ“ ЖИГМОНТА РУКЕРА

поручас

Олѣй рыбій въ двохъ родахъ, жовтый однократно дестилованый, дуже добре дѣлаючій противо зафельгимена, остроты крови, недокревности, скрофуламъ и т. д.; бѣлый пріятнѣйшій бѣль першого, бо двохратно чищеный и дестильованый. До набутя въ бутелькахъ по 60 и 80 кр. Вода антеринова, настой на зѣляхъ антисептичныхъ, а такожь и вода салицинова, котори пару капель разпушеннныхъ въ шклянцѣ воды, по выполосканю губы усугае зѣ непріятный смакъ, а такожь забеспечує леса передъ всѣми слабостями.

Преміована на выставахъ: природничо-лѣкарской въ Краковѣ 1881 р. и гигієнично-лѣкарской, дидактично-природничой у Львовѣ 1888 р. за свои выработы

Аптика підъ „Золотымъ Слонемъ“ у Львовѣ

поручас слѣдуючій

СРЕДСТВА ЛЪЧНИЧО-ВЕТЕРИНАРІЙНИ

выробу аптекаря

ГЕНРИКА БЛЮМЕНФЕЛЬДА,

порученій черезъ пп. профессоровъ мѣщевои ц. к. школы ветеринарійнои: пчт. дръ. Бараньского, Круликовскаго и Кретовича, такожь черезъ пчт. Хелховскаго начальника ветеринарійного при Министерствѣ вѣйны, Начальника ветеринара войскъ болгарскихъ, Майора и т. д. въ Софіи и многихъ другихъ личностей.

Флюїдъ регенераційный,

зnamените средство скрѣпляюще и регенеруючо для коней и иныхъ звѣрятъ домовыхъ.

Средство со предпурочено черезъ пп. профессоровъ тутейшои ц. к. школы ветеринарій: дра Бараньского, Круликовскаго и Кретовича, помагае въ ослабленіяхъ мышней, въ случаяхъ ревматично-гостивыхъ, въ запаленіяхъ травматичныхъ, въ корчахъ мисней и др.

Цѣна фляпки 1 ар. 20 кр.

Смаровило на груду,

для коней и худобы.

Смаровило се улане загалъно яко одиноче средство противъ груды у коней, такоже и у худобы усугае скоро груду и запобѣгае наслѣдкамъ сен тяжкои и неуступаочои слабости.

Цѣна пушки 1 ар. 20 кр.

Для уникненя поддѣлокъ и фальсификатовъ прошу выразно жадати выробовъ ветеринарійныхъ, заосмотреныхъ маркою охоронною и подпісомъ апт. Генрика Блюменфельда.

Министерство вѣйны. Софія. Ч. 36.

Посвѣдченье.

Низше подпісаный потверджує, що на підстажѣ 3-мѣсячныхъ досвѣдій, робленыхъ підъ власнимъ руководствомъ на колѣадесяти слайахъ коняхъ войсковыхъ, ис меньше и на коняхъ мѣщевои сторожи охотничи, зѣ препаратаами ветеринарійными выробу аптекаря Генрика Блюменфельда у Львовѣ, прийшовъ до слѣдуючихъ пересвѣдченъ, а именно:

1. Флюїдъ регенераційный Блюменфельда, добре ужитый, бѣдае незбрнаній прслуги. 2. Смаровило на груду Блюменфельда користно дѣлае при свѣжихъ и застарѣлыхъ случаяхъ груды, а кромъ того може бути ужитъмъ при зраненяхъ шкіры. 3. Масть копытова Блюменфельда заслугує на загальне признанье за для належитого ваконсервованія и поправы копытъ.

Начальникъ выдѣлу ветеринарійного при Министерствѣ вѣйны. — Начальний ветеринаръ войскъ болгарскихъ, профессоръ школы военной

Софія 29 вересня 1890.

Майоръ Ф. Хелховскій.

БРОНИСЛАВЪ ВИТКЕВИЧЪ

аптикаръ у Львовѣ улиця

Сибѣрска масть

певна въ всѣхъ случаяхъ бдмороженія
Цѣна слонка 50 кр.

Подака. Глубока, 22. Лютого 1890.
Вп. Брон. Виткевичъ, аптекарь Львовъ-Подзамче.

Честный Пане!

Зѣ приемностю спѣчу сповнити милый обовязокъ,
подяковати Вамъ за Вашу „Масть сибѣрску“. Мой

Жолковска (коло заставы),

рукъ були бѣль бдмороженія покрѣйт формальными ра-
ниами — но по колѣкаразовомъ ужитю той чудесной масти
загоили ся, не позбставляючи найменшого слѣду.

Прошу приняти щирѣ слова моєи вдячности и по-
важання.

В. Загорскій,
завѣдатель добръ Вп. граф. Дуниновои.

Найдешевшио
и найздоровшо кормою есть
Макаронъ италійскій
вырабляный въ найлучшомъ родѣ
въ фабрицѣ макарону
М. Грибиньской и Сп.
у Львовѣ, улица Цекарска, ч. 13.
При замовленихъ додае фабрика 1 егзэмпляр брошурки, мѣстячои
въ собѣ „Збрбане 50-ати практич-
нихъ припісвѣтъ“ до робленя ро-
личныхъ потравъ въ макарону

Новость!
Вебы чисто лінійн 30-лѣ-
тній вытревалости, довгота
штуки 60 ліктей и ширина
88 смт., цѣна бѣль 22 кр.
и высше поручас **Перша**
ирава фабрика тиа-
ка у Львовѣ, ул. Акаде-
міка ч. 2. Краковъ, улицы
Славковска ч. 1, Тернополь,
ул. Гимнавіальна ч. 30.
Пробки на жаданье дармо
и франко. (A)

Единимъ ратункомъ
ДЛЯ ХУДОБЫ
въ часѣ давленія въ горль
есть
Прирядъ гумовыи
которий поручас дешевше якъ всюда
спеціальный магазайнъ выробовъ
гумовыихъ
R. КРИММЕРА
у Львовѣ „Готель французскій“.

Кефиръ.

Зѣ кавказкихъ грибовъ не-
здрнане средство дистети-
чне, вырабляє фабрика вы-
робовъ гигієнично - дистети-
чныхъ **Льепольда**
Литиньского у Львовѣ
и высылає щоденно свѣжій,
на провинцію въ певныхъ
означеныхъ бдступахъ часу,
числячи якъ найтаньше за
опакованье.

Кефиръ есть найлѣпшыи
зѣ истинуочихъ средствъ бд-
живчихъ, а въ недугахъ же-
лудка найрадикальнѣйшии
лѣкомъ.

Цѣна фляшки 15 кр.,
въ фляшкою 25 кр.
Адреса: Фабрика **Льепольда**
Литиньского, Пекарска
21, або контора Л. Литинь-
скаго при ул. Валовой, ч. 14.

* КАЛЕНДАРЬ ЗДОРОВЛЯ *

на рѣкъ 1891,

выданый въ польскомъ языке мѣстить календарію греческе и латиньске, богато илюстрованый, повенъ цѣкавыхъ розправъ, дотычачихъ збереженя здоровья, посылає

ЛЬЕОПОЛЬДЪ ЛѢТЫНСКІЙ,

у Львовѣ, Валова 14,
franco за надбсланьемъ 50 кр. а-в.

ТАРТАКЪ ПАРОВЫЙ и фабрика паркетовъ

фирмы

РАЙНГОЛЬДЪ И БУБЕРЪ
въ Гвоздѣ п. Надворна, стація
желѣзної дороги Станиславъ-
контора и складъ у Львовѣ ул. Кос-
циюшки ч. 3, поручас свои выработы
дощинки дубовыхъ и паркетовъ
въ великомъ выборѣ по най-
бѣльшо умѣреныхъ цѣнахъ Franco
до кождой стації
желѣзної дороги, підъ порукою
цѣлковитої сухости матеріалу и
старанного лыконанія. Цѣнники ил-
люстр. gratis и Franco.

Іоанъ Важній

поручас свою богато заосмотрену
торговлю **гербаты россий-
скимъ „Попова“** и товары корѣн-
ныхъ, немение вина, водъ мине-
ральныхъ, масла десерового и
т. д. Спеціально уряджена комітата
до снѣдань, где для выгоды Вп.
Публики можна дбстати горячі
стравы.
На складѣ удержує такоже дерево
опалове и угль.

ИНСЕРАТЫ

до „Народной Часописи“ просимо пересылати до конторы пана
ЛЬЕОПОЛЬДА ЛІТЫНСКОГО у Львовѣ, ул. Валова ч. 14. Цѣна
стиха въ одноразовомъ инсератѣ стоить 7 кр., при бѣльшо разовомъ помѣщеню 6 кр. бѣль стиха
петитового. Пп. Купцѣ и Промышленники, котрій частѣйше будуть свои оповѣщенія умѣщати,
одержаютъ одповѣдный рабать.

Зѣ друкарнѣ В. Лозинського, підъ зарядомъ В. И. Вебера.